

c) termeni necomerciali, care apar numai în privilegii comerciale (гвалтъ, розмантн)¹.

Бакoлнa, pol. *bawelna*, 'bumbac'. а што прикeзeт изъ кeсарeвъ или пeрeцъ, или бакoлнy, или бyдъ штe... 'iar ce aduc din Țara Românească, fie piper, fie lînă sau orice'² (1408, C II 631); în aceeași formă, бакoлнoу la 1456 (C II 789) și 1460 (B II 274); la 1434, бакoлнoу (C II 668). Cehă *bavlna*; ucr. *bavovna*, din pol. (cf. Sławski I, 28). În pol. *bawelna*, *boutwol* (v. XV) din germ. *Baumwolle* (v. Brückner, 18; Sl. Stp. I, 71; SW I 106; L. Moszyński, p. 53).

Бѣлнцa, pol. *bielica*, 'veveriță'. În privilegiul acordat liovenilor la 1456: а шт сто бѣлнцъ, 'și pentru o sută de veverițe' (adică 'piei de veveriță' — n.n.) (C II 789). În privilegiul din 1460, dat de Ștefan cel Mare găsim forma ucraineană бѣлнцъ (B II 273). În v. pol. *bielica* însemna 'veveriță, blană de veveriță' (cf. Sl. Stp. I, 89; SW I 151); ucr. бѣла, rus. бѣла, белка (cf. Vasmer, I 72).

Брокаръ, pol. *browar*, 'berărie, fabrică de bere'. Apare în privilegiile din 1456 (C II 791) și 1460 (B II 276): але оу том домоу леки корчмоу не держали, али цаткы, али крокара, 'dar în acea casă să nu țină nici circiumă, nici măcelărie, nici berărie.' În privilegiile anterioare, din 1408 și 1434 în locul lui крокаръ apare expresia ни пика карити (pol. *ni piwa warzyć*) 'nici bere să nu facă' (fiarbă, cf. pol. *warzyć*, coresp. germ. *brauen* 'a fierbe, a prepara o băutură'). În v. pol. *browar*, lat. *braxatorium*, este un împrumut din v. germ. *Broawer* (azi *Brauerei*) și atestat prima dată la 1455 (cf. Sl. Stp. I, 165) urmîndu-i alte forme, *browarz*, *browarnia*, *piwowar* (cf. Brückner, 42; SW, I 209; Moszyński, 54). Apariția lui în documentele noastre deabia la 1456 este deci explicabilă.

Грош, грошъ, pol. *grosz*, 'groș' (monedă). În toate privilegiile comerciale dintre anii 1408—1460 ca unitate monetară de vămuire. Sing. Nom. Ac. грошъ, грош, Gen. гроша; Plur. Nom. Ac. гроши, Gen. гроши, Instr. грош, грошми. O singură dată хроши (1460, B II 273), ca în ucr. și bielorusă *hroś* (cf. Sławski I, 352) unde acest termen a pătruns din polonă. În v. pol. din sec. XIV ca monedă de argint, de greutate și valori diferite (SW I 913). După Berneker (EW I, 354) și Vasmer (REW I, 311) drumul acestui termen este următorul: lat. *denarius grossus* > ceh. *groš* > germ. *Grosch(en)* > pol. *grosz* > rus. *гpош*. În cancelaria polonă în limba slavonă: грошми (Instr. pl. 1411, C II 640) și гроша, грошкыми³ cf. pol. *groszowy* (v. Moszyński, 58; Brückner, 519, Korbut PF IV 485, Sreznevski I 598, Preobr. I 161)⁴.

¹ Materialul din privilegiile comerciale cit și din alte documente slavo-moldovenesti a fost folosit de multe ori în lucrări ale istoricilor poloni (Niemczewski, St. Kutrzeba, St. Lewicki, O. Górka, L. Charewiczowa ș.a.) cit și romîni (N. Iorga, M. Condurachi, I. Nistor ș.a.). O interpretare justă a politicului prin economic conțin în special lucrările de istorie romîno-polonă ale prof. P. P. Panaitescu.

² Este clar că I. Bogdan și, după el, Costăchescu au confundat бакoлнa (< germ. Baumwolle, bot. *Gossypium herbaceum*), deci produs vegetal) 'bumbac' cu колана (< germ. Wolle 'lînă') produs animal, care de altfel apare în aceleași privilegii comerciale, în alt loc, în expresia и штъ коланы и штъ овчинны, și pentru lînă și pentru piei'.

³ W. KURASZKIEWICZ, *Gramoty*..., p. 130.

⁴ Sistemul monetar al groșului, imitat după greutatea monedei ruse apusene (*grossus ruthenicalis*) era singurul sistem monetar cunoscut în Moldova în sec. XIV—XV în domeniul comerțului, după cum în domeniul vînzărilor de moșii se folosea zlotul cf. *Viața feudală*... p. 73—74 (cap. *Moneda și circulația* de P. P. Panaitescu).